

10. Основні положення про роль адвокатів. Прийняті VIII конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 р. // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – К. : Юрінком. – 2000. – № 1.
11. Правила адвокатської етики. Схвалено Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури при Кабінеті Міністрів України 1 жовтня 1999 р. // Юридичний вісник України. – 1999. – № 46.
12. Адвокатура України: Навч. посіб. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш; За ред. В.К. Шкарупи. — К.: Знання, 2007. — 398 с.
13. Адвокатура України: правове регулювання і судова практика. – К.: Ін Юре, 2003. – 768 с.
14. Варфоломєєва Т. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адвокатуру» / Т. Варфоломєєва, С. Гончаренко. – К., 2003. – 426 с.
15. Медведчук В. Адвокатурі надано реальний шанс продовжити демократичне реформування / Медведчук В. // Закон і бізнес. – 1999. – № 41. – С. 11.
16. Святоцький О.Д. Адвокатура в юридичному механізмі захисту прав громадян (історико-правове дослідження): Дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 – К., 1994. – 380 с.

УДК 342 : 656

Б. Щур
кандидат юридичних наук, доцент;
Ю. Гладун
пошукувач,
Головне управління МВС України у Львівській області

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В М.ЛЬВОВІ ЗА ДОПОМОГОЮ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ «БЕЗПЕЧНЕ МІСТО»

Автори аналізують способи підвищення ефективності забезпечення громадської безпеки в м. Львові за допомогою впровадження автоматизованої інформаційно-аналітичної системи «Безпечне місто».

Ключові слова: безпечне місто, громадська безпека, автоматизована інформаційно-аналітична система.

Авторы анализируют способы повышения эффективности обеспечения общественной безопасности в г. Львово с помощью внедрения автоматизированной информационно-аналитической системы «Безопасный город».

Ключевые слова: безопасный город, общественная безопасность, автоматизированная информационно-аналитическая система.

The authors analyze the ways to improve the efficiency of public safety in the city of L`viv with the introduction of intelligent information-analytical system "Safe City".

Keywords: safe city, public safety, automated intelligent information – analytical system.

Постановка проблеми. В перспективах розвитку міста на найближчі роки передбачається значне зростання активності громадсько-політичного життя, проведення різних міських, державних та міжнародних заходів, збільшення кількості іноземних гостей. Особливо гостро постає питання про необхідність забезпечення на належному рівні громадської безпеки на території м. Львова при підготовці до чемпіонату з футболу «Євро-2012».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В ході розробки даної програми був вивчений світовий досвід створення систем відеонагляду міського масштабу. На вулицях практично всіх великих міст Європи і Америки встановлені відеокамери, які використовуються правоохоронними органами для підтримки порядку, і розкриття злочинів. На сьогоднішній день лідером в цій області є Велика Британія, яка однією з перших у світі почала застосовувати відеонагляд для забезпечення безпеки громадян і впроваджувати новітні технічні засоби для підвищення ефективності роботи своїх правоохоронних органів. Такі великі міста Росії, як Москва, Санкт-Петербург, Ростов-на-Дону, також перейняли позитивний європейський досвід і створили міські системи відеонагляду. У місцях масового скупчення людей, на жвавих вулицях, автомобільних дорогах має місце масове встановлення камер відеонагляду, які передають інформацію в центри моніторингу, що

переглядають відеозображення і у випадку необхідності інформують відповідні служби міста про необхідність прийняти рішення. Внаслідок функціонування системи відеонагляду скоротилася кількість злочинів, підвищився відсоток їх розкриття. Впровадження систем відеонагляду отримало широку підтримку з боку населення міст, яке прагне відчувати себе в безпеці. Однак пропонується удосконалення даної системи шляхом наповнення інформаційно-аналітичними можливостями обробки та аналізу інформації, що надходить з метою автоматизації виявлення загроз та мінімізації людського фактору.

Метою дослідження є розробка автоматизованої інформаційно-аналітичної системи «Безпечне місто» яка повинна забезпечити:

- 1) підвищення рівня безпеки особистості та громадської безпеки;
- 2) гарантії власності та мінімізацію заподіяного матеріального збитку від аварій, надзвичайних ситуацій і злочинних посягань;
- 3) нормальне функціонування державних установ, особливо важливих об'єктів життєзабезпечення міста;
- 4) підвищення ефективності діяльності щодо профілактики, попередження та розкриття злочинів та правопорушень;
- 5) максимальне зниження ймовірності проведення актів тероризму та екстремізму, а також інших кримінальних дій в безпосередній близькості з важливими об'єктами, місцями масового перебування людей;
- 6) охорону різних форм власності (житло і особиста власність громадян, державне майно, що підлягає охороні, важливі, особливо важливі об'єкти життєзабезпечення).

Виклад основного матеріалу. Концепція побудови системи «Безпечне місто» (і в цілому правоохоронної системи забезпечення громадської безпеки) являє собою сукупність законодавчо визначених засад, спрямованих на цілі, завдання, основні принципи і напрямки забезпечення громадського порядку та громадської безпеки в місті.

Побудова системи передбачає спільне здійснення органами місцевого самоврядування, органами внутрішніх справ, іншими державними, громадськими та іншими органами комплексу заходів та дій, спрямованих на забезпечення захисту життєво важливих інтересів особистості та суспільства в місті та його районах від загроз, що перешкоджають їх нормальній життєдіяльності.

Громадський порядок, особиста безпека громадян та громадська безпека являють органічно пов'язані між собою соціальні явища.

Життєво важливі інтереси особистості – це життя, здоров'я, права і свободи, честь і гідність, недоторканність особи і житла. Стан захищеності кожного громадянина від злочинного та іншого протиправного посягання на його життєво важливі інтереси визначає особисту безпеку громадян.

Громадська безпека в рамках адміністративного суб'єкта визначається як стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави від суспільно небезпечних діянь та негативного впливу надзвичайних обставин, викликаних кримінальною ситуацією, а також надзвичайних ситуацій, викликаних стихійними лихами, катастрофами, аваріями, пожежами, епідеміями та іншими надзвичайними подіями. Прийняття заходів щодо забезпечення особистої безпеки громадян і громадської безпеки є неодмінною умовою підтримки надійного громадського порядку.

Громадський порядок – це система суспільних відносин, що складаються і розвиваються головним чином у громадських місцях на основі дотримання норм права та інших соціальних норм, спрямованих на забезпечення особистої безпеки громадян, громадської безпеки, на створення сприятливих умов для нормального функціонування підприємств, установ, організацій та громадських об'єднань, для праці та відпочинку громадян, поваги честі та людської гідності і суспільної моралі.

До посягань на громадську безпеку належать:

- 1) криміналізація найбільш важливих сфер життєдіяльності міста і його населення (економіка, політика, соціальна і культурна сфери), зростання ваги і масштабів наслідків злочинних дій;
- 2) політичний екстремізм і тероризм; дії, спрямовані на створення передумов для групових і масових порушень громадського порядку і збройних конфліктів зростання кількості терористичних акцій у відношенні представників органів державної влади, в тому числі судових органів, органів внутрішніх справ та інших правоохоронних і контролюючих органів;
- 3) зростання злочинності, в тому числі корисливих злочинів проти особистості, ескалація насильства, жорстокості, агресивності злочинних проявів, поява нових кваліфікованих видів злочинів, підвищення рівня озброєності та технічної оснащеності осіб (груп), що здійснюють злочинні діяння;
- 4) значне загострення проблеми наркоманії, особливо серед неповнолітніх;
- 5) активне об'єднання злочинних угруповань на міжрегіональному та міжнародному рівнях, провокації в своїх інтересах соціальних і міжнаціональних конфліктів, підвищення кримінальної активності дітей та молоді;
- 6) посилення активності міжнародних злочинних співтовариств щодо використання державного кордону; недостатність прикордонного і митного контролю; неконтрольованість міграційних процесів з метою контрабанди наркотиків, зброї, та ін;

7) недостатня ефективність діяльності правоохоронних органів в силу їх технічної роз'єднаності, невирішеність проблем правового, матеріально-технічного, фінансового, кадрового та соціального забезпечення;

8) руйнування соціальних норм поведінки, норм моралі і моральності, зростаюча байдужість суспільства до антисуспільних явищ (пияцтво, наркоманія, хуліганство та ін.);

9) прогресуючий знос засобів виробництва технологічного устаткування, транспортних рівня контролю за станом систем безпеки, масові розкрадання кольорових металів (лінії електропередач, зв'язку, розукомплектування цінного обладнання, навігаційних приладів та ін.), що в кінцевому підсумку призводить до зростання кількості аварій, катастроф та дорожньо-транспортних пригод.

Система «Безпечне місто» повинна слугувати орієнтиром для органів державної влади та місцевого самоврядування при реалізації завдань забезпечення охорони та безпеки об'єктів інфраструктури суб'єкта різного призначення.

Система «Безпечне місто» є основою:

- 1) для формування політики побудови системи громадської безпеки міста Львова;
- 2) підготовки пропозицій щодо вдосконалення організаційних і правоохоронних заходів, правового, методичного та науково-технічного забезпечення громадської безпеки міста;
- 3) розробки цільових програм з урахуванням структури правоохоронної системи «Безпечне місто» та її підсистем.

Громадська безпека є складовою частиною національної безпеки. Захист прав людини і громадянина – процес багатогранний, тому забезпечення законності, правопорядку, громадської безпеки віднесено до спільного ведення на рівні держави та її суб'єкта. Забезпечення прав людини і громадянина не може розглядатися ізольовано від захисту суспільства і держави, громадських і державних інститутів.

Дієвість заходів по забезпеченню громадської безпеки визначає умову їх реалізації у формі цільової комплексної програми забезпечення профілактики правопорушень та злочинів на території м. Львова.

Застосування новітніх технічних систем в охороні громадського порядку та боротьбі зі злочинністю дозволить ефективно вплинути на покращення оперативної та службової діяльності правоохоронних органів м. Львова і суттєво вплине на зменшення кількості скоєних правопорушень в громадських місцях, місцях масового скупчення людей, забезпечення безпеки дорожнього руху.

Підвищення ефективності управління міськими службами, нарядами органів внутрішніх справ, постійний контроль стану оперативної обстановки, особистої і майнової безпеки громадян, безпеки дорожнього руху, особливо важливих об'єктів повною мірою забезпечується автоматизованою інформаційно-аналітичною системою «Безпечне місто» (далі – АІАС «Безпечне місто»).

За даними статистики, з використанням АІАС «Безпечне місто» найбільш успішно здійснюється розкриття «по гарячих слідах» правопорушень різного характеру. Підвищується результативність роботи з затримання осіб і транспортних засобів, що знаходяться в розшуку. Відеомоніторинг житлового сектора, вулиць та інших громадських місць дозволяє своєчасно реагувати на ускладнення оперативної обстановки і вживати адекватних заходів. Система дозволяє здійснювати моніторинг патрульних автомашин ОВС, наземного транспорту і виконує одне з головних завдань – дає в руки операторів механізм, за допомогою якого можна оперативно приймати рішення, надаючи повну та достовірну інформацію і забезпечуючи ефективний контроль над виконанням управлінських рішень.

Згідно з сучасним європейським досвідом АІАС «Безпечне місто» має підвищити безпеку населення і органічно увійти в створювану комплексну систему профілактики правопорушень та злочинів на території м. Львова.

При розробці АІАС «Безпечне місто» слід врахувати головні цілі:

- 1) забезпечення підвищених заходів безпеки в місцях масового перебування людей, як-то:
 - а) дитячих садків, шкіл, лікарень;
 - б) спортивних споруд, багатофункціональних торгово-розважальних комплексів, кіноконцертних залів;
 - в) залізничних, авто-і аеровокзалів;
 - г) площ, фан-зон для вболівальників, а також магазинів, ринків та підприємств громадського харчування;
- 2) підвищення ефективності роботи служб правопорядку всіх рівнів;
- 3) посилення інформаційної та технічної бази адміністрації та комітетів міста, правоохоронних та інших уповноважених служб;
- 4) підвищення рівня взаємодії органів місцевого самоврядування органів, органів внутрішніх справ, медичних служб з іншими зацікавленими державними відомствами, іншими органами виконавчої влади.

Умови досягнення цілей:

- 1) скорочення часу формування і видачі оперативної інформації;
- 2) скорочення часу реакції на нештатні ситуації оперативних чергових під час виконання ними оперативно-службових завдань;
- 3) скорочення часу прийняття вирішального рішення щодо оперативної обстановки;

- 4) зниження ймовірності прийняття помилкових рішень операторами системи відеоспостереження, контактного центру та черговими змінами;
- 5) побудова системи забезпечення громадської безпеки передбачає забезпечення комплексного підходу в реалізації заходів організаційного, нормативного та програмно-технічного плану, зокрема – створення комплексу програмно-технічних засобів:
- 6) моніторинг інформації про обстановку (відеоспостереження, диспетчерська зв'язок, контактні центри та системи екстреного виклику, охоронні і пожежні датчики і т.д.);
- 7) позиціонування подій і реакція на них з використанням електронної карти міста;
- 8) автоматизоване визначення типу події, яка характеризується прийнятим сигналом, повідомленням, інформацією про надзвичайні, аварійні або позаштатні ситуації;
- 9) забезпечення взаємодії, комплексного використання та оперативного керівництва силами і засобами;
- 10) забезпечення єдиної централізованої ідентифікації та аутентифікації користувачів і підтримка ієрархії доступу з системою пріоритетів і повноважень доступу;
- 11) ведення звітності про дії користувачів та стан системи в цілому;
- 12) надання користувачам системи єдиного інтерфейсу управління інформаційними ресурсами та відображення інформації;
- 13) оперативного архівування відеоінформації;
- 14) забезпечення можливості відновлення ходу подій на основі наявних матеріалів;
- 15) формування бази даних правопорушень, інтегрованої з системою відеоспостереження;
- 16) аналіз інформації та підтримка прийняття рішення щодо реагування на зміни обстановки;
- 17) довгострокова архівація інформації для подальшого використання, аналізу та експертиз різного характеру.

Засобами досягнення цілей є проведення комплексу організаційних заходів органів місцевого самоврядування, підрозділів органів внутрішніх справ, служб швидкого реагування, охоронних підприємств, а також інших суб'єктів – організацій та установ міста Львова – сукупністю взаємопов'язаних і стандартизованих комплексів програмно-технічних засобів та підсистем:

- 1) засобами відеоспостереження;
- 2) екстреним зв'язком «громадянин-міліція»;
- 3) віддаленим доступом до автоматизованого банку даних;
- 4) захистом інформації;
- 5) моніторингом рухомих об'єктів;
- 6) автоматизованим та інтегрованим управлінням;
- 7) апаратно-програмних засобами обробки, аналізу та зберігання відеоінформації;
- 8) апаратно-програмними засобами збору, аналізу, обробки та збереження інформації;
- 9) засобами оперативного професійного радіозв'язку і мобільних комунікацій, повною інтеграцією фіксованого, мобільного і радіозв'язку;
- 10) забезпеченням безпеки та охорони державного та особистого майна громадян з виявленням проникнення на ранній стадії з подальшим реагуванням мобільними нарядами.

Висновок. Таким чином, побудова АІАС «Безпечне місто» являє собою технологію, що дозволяє підвищити рівень безпеки населення, створити умови, що забезпечують гідне життя і вільний розвиток громадян, знизити матеріальні втрати від злочинних посягань, активізувати громадян на конструктивну взаємодію з органами влади, правоохоронними органами у вирішенні проблем протидії антигромадським явищам. Побудова системи «Безпечне місто» передбачає підготовку та прийняття депутатами міської ради ухвали та інших нормативних правових актів, що регламентують механізм реалізації даної системи і передбачають економічні, соціальні, правові, політичні гарантії.

Впровадження АІАС «Безпечне місто» вирішить наступні завдання:

- 1) швидке і своєчасне надання допомоги громадянам;
- 2) підвищення ефективності медичних служб;
- 3) профілактика злочинів та правопорушень;
- 4) попередження та припинення терористичних і екстремістських проявів, забезпечення правопорядку на вулицях та інших громадських місцях;
- 5) створення необхідних умов для запобігання в місті Львові нещасних випадків та інших подій, здатних призвести до заподіяння шкоди здоров'ю людей, пошкодження або знищення майна;
- 6) контроль дотримання чистоти території міста;
- 7) забезпечення оперативності інформування про виникнення надзвичайних ситуацій відповідних служб та організацій міста;
- 8) забезпечення безпеки дорожнього руху, попередження крадіжок та незаконних заволодінь автотранспортних засобів;

- 9) забезпечення ефективності дорожнього руху;
- 10) підвищення ефективності розкриття злочинів, розшуку злочинців та осіб безвісті зниклих;
- 11) контроль за несенням служби патрульно-постовими нарядами, своєчасністю їх реагування на повідомлення про злочини та інші події;
- 12) комплексне використання сил і засобів, забезпечення взаємодії служб швидкого реагування та зменшення часу реакції.

Позначений комплексний підхід у побудові автоматизованої інформаційно-аналітичної системи «Безпечне місто» в місті Львові забезпечить формування правової системи, що відповідає інтересам львів'ян та гостей міста для забезпечення безпеки особистості, суспільства і держави в цілому.

Література

1. Закон України «Про міліцію» (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №4.
2. Наказ МВС України від 12 грудня 2009 року № 436 «Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України» // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №1.
3. Наказ МВС України від 10 березня 2010 року №75 «Про затвердження Інструкції з організації функціонування Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ України» // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №1.
4. Механізми державного управління: сутність і зміст / М.Д. Лесечко, Р.М Рудніцька., О.Г. Сидорчук, О. Стельмах. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2005.
5. Кивенда В. Ю. Форми діяльності ОВС / В. Ю. Кивенда // Право і суспільство. Науковий журнал. – 2008. – № 1. – С. 72–79.
6. Шавиркін Б.Б. Деякі проблеми в організації інформаційного забезпечення ОВС та способи їх вирішення / Шавиркін Б.Б. // Проблеми застосування інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС, навчальному процесі, взаємодії з іншими службами. Матеріали науково-практичного семінару 4 грудня 2009 року. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2009. – 268 с.
7. Принципы построения системы видеонаблюдения в проекте «Безопасный город» : [Електронний ресурс] // Режим доступу до джерела: <http://ukr-invest.com.ua/content/view/71/168/>.
8. Бобкова С. Львів напугують відеокамерами? : [Електронний ресурс] / Бобкова С. // Високий замок. – 2009. – 26 березня. – Режим доступу до статті : <http://www.wz.lviv.ua/pages.php?ac=arch&atid=72669>